

KUSTAVIN KUNNAN KIRJASTO-, KULTTUURI- JA MUSEOTOIMEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Kirjastotoimi:

Kustavin kunnankirjaston kokoelmat olivat vuoden 2024 lopussa yhteensä 10365 (edellisenä vuonna 12863), joista kirjoja oli 9701 (11959). Kirjoja hankittiin 547 (494) ja videotallenteita 21 (35). Aineistoa poistettiin yhteensä 2920 (3387). Aineistoa lainattiin yhteensä 11045 (10663) kertaa, ja näistä kirjojen osuus oli 8758 (7185). E-aineistoa lainattiin yhteensä 305 (268). Lainausoikeuttaan käytti 345 (319) asiakasta.

Kävijät	2024	2023
tammikuu	219	(772)
helmikuu	336	(820)
maaliskuu	suljettu	(886)
huhtikuu	637	(1199)
toukokuu	659	(832)
kesäkuu	780	(893)
heinäkuu	1008	(954)
elokuu	984	(272)
syyskuu	598	(376)
lokakuu	645	(351)
marraskuu	620	(328)
joulukuu	548	(304)
yhteensä		6026 (7987)

Satutunnit

Satutunnit pidettiin päiväkodissa 23.1., 16.4., 9.9., 9.10. ja 6.11.

Lisäksi 14.7. järjestettiin ulkosatutunti Volter Kilpi Kustavissa -kirjallisuusviikon yhteydessä.

Kirjastonkäytön opetukset ja muu yhteistyö koulun kanssa

Ekaluokkalaiset saivat syksyllä omat kirjastokortit. Kirjaston väistötilojen ahtauden sekä samassa tilassa tapahtuvan ruokailun vuoksi koululaisten kirjastonkäytönopetukset järjestetään vasta kirjaston muuttaessa uusiin tiloihin.

Koululaiset kävivät kirjastossa noin 1–2 kertaa kuukaudessa. Kirjaston sijainti verrattain kaukana koulusta vähensi huomattavasti koululaisten kirjastokäyntejä.

Näyttelyt kirjastossa

-Kirsi Kunnas 100 -juhlavuoden runonäyttely 1.–29.11.

-Mörk Ö -viikon valokuvakilpailuun osallistuneet kuvat 11.–29.11.

Tapahtumat

maaliskuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 4.3., Bathseba: Davidin puheluja itsensä kanssa
huhtikuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 22.4., Parsifal: Kertomus Graalin ritarista
toukokuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 20.5., Antinous
heinäkuu	Hali-Koira kirjastossa 5.7.
syyskuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 3.9, Pitäjän pienempiä: Saaristoväkeä arkisillaan
lokakuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 1.10., Kirkolle: Kuvaus saaristosta
marraskuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 5.11., Suljetuilla porteilla
joulukuu	Juhlavuoden Volter Kilpi -lukupiiri 3.12., Gulliverin matka Fantomimian mantereelle

Kirjoitetaan koiralle Kustavissa -hanke

Kustavin kunnankirjasto sai vuonna 2023 aluehallintovirastolta 7000 euron suuruisen avustuksen lasten luku- ja kirjoitustaitoa tukevaan Kirjoitetaan koiralle Kustavissa -hankkeeseen. Hanke toteutettiin osittain vuoden 2023 aikana, ja se jatkui vuoden 2024 marraskuuhun asti.

Hanketyöntekijöinä toimivat koira-avusteisen työskentelyn asiantuntija Maarit Haapasaari sekä sanataideohjaaja ja lastenkirjailija Veera Vähämaa. Hanke toteutettiin yhteistyössä Kivimaan koulun kanssa. Hankkeen aikana koululaiset osallistuivat luokittain oppitunnin mittaisiin työpajoihin, joissa luku- ja kirjoitustaitoa kehitettiin yhdistämällä toiminnallista tekemistä kirjoittamiseen ja ääneen lukemiseen. Lukemisen, kirjoittamisen ja eri tekstilajeihin tutustumisen lisäksi lapset harjoittelivat eläinavusteisuuden ja sanataidekasvatuksen keinoin tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Työpajoja järjestettiin vuoden 2024 aikana seitsemän kertaa.

Muuta

Kirjasto toimi joulukuusta 2022 alkaen entisessä pankkisalissa Kustavin seurakunnan omistamassa kiinteistössä. Tiloista löytyneiden mikrobivaurioiden vuoksi kirjaston siirtyi vuoden 2024 maaliskuussa palvelukeskuksen ruokasaliin.

Kirjaston käytössä olevat tilat ovat pienentyneet huomattavasti, mikä on vaikuttanut asiakkaille tarjottavan aineiston määrään. Muuttojen seurauksena kirjasto on myös ollut kiinni useita viikkoja vuoden 2024 aikana. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta on nähtävissä etenkin kävijämäärien selvää laskua. Lainausten määrä puolestaan on noussut vuodesta 2023 vuoteen 2024 selvästi, mutta aikaisempien vuosien lainausten tasolle ei olla kuitenkaan päästy. Alussa esitetyn tilastokatsauksen perusteella e-aineiston käytöllä on ainoastaan marginaalinen merkitys, eikä ole havaittavissa e-aineiston käytön lisääntymistä siinä määrin, että se olisi korvaamassa painettua aineistoa. Asiakaspalautteesta on sen sijaan käynyt ilmi, että osa kirjaston asiakkaista on aineiston ja tilojen supistumisen vuoksi siirtynyt osittain tai lähes kokonaan käyttämään naapurikuntien kirjastopalveluja.

Valtion myöntämät kirjojen ostotuet lopetettiin vuonna 2024. Ostotuella hankittiin vuosittain noin 30–50 kirjaa. Ostotuen lakkauttaminen on vaikuttanut etenkin lasten tieto- ja selkokirjojen hankintaan.

Kulttuuritoimi:

Kulttuuritoimen tavoitteena on ollut paikallisten kulttuuritapahtumien sekä muualle järjestettyjen teatteri- ja konserttimatkojen kautta lisätä asukkaiden hyvinvointia sekä parantaa kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta. Toiminnassa on huomioitu eri-ikäiset kuntalaiset. Tapahtumia ja matkoja on järjestetty asiakkaiden toiveita ja ehdotuksia kuunnellen.

Näyttelyt kunnanviraston valtuustosalissa

24.6.–14.7. Inari Krohn: Saaret ja metsä
1.–31.8. Kustavin Taideyhdistys
3.10.–13.12. Markku Likitalo: Liki luontoa. Valokuvia.

Konsertit

16.1. Lena Jonsson & Johanna Juhola -duo Mynämäen kirjastossa. Konserttimatka järjestettiin yhdessä Taivassalon kunnan kanssa.
27.7. Dinosherriffit Bistro Verden pihalla. Lapsille suunnattu konsertti järjestettiin osana Kustavin musiikkijuhlaa yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa.

Teatterimatkat

Bonnie & Clyde- musikaali Samppalinnan kesäteatterissa 18.6.
Hildur Turun Kaupunginteatterissa 16.11.

Perti Lehdon esitelmä kotiseutuesitelmä ”Unilukkarin ikkunasta näkyi kirkko ja pappila” palvelukeskuksessa 24.2.

Kansallinen veteraanipäivä 27.4.

Sepeleen lasku Tuulentuvan muistokivellä.

Mörk Ö -viikko 6.–9.11.

Tapahtuman järjestelyihin osallistuivat kulttuuritoimen lisäksi kirjasto, vapaa-aikatoimi, Kustavin seurakunta, Kustavin matkailuyhdistys, Kustavin kirjallisuusyhdistys, MLL:n Kustavin osasto, ravintola Bistro Verde, Mörk Ö -viikon työryhmä sekä useat kustavilaiset yksityishenkilöt.

KESKIVIIKKO 6.11.

-klo 9.30 satutunnit päiväkodissa (vain päiväkodin lapsille), osallistui koko päiväkotia, järjestäjänä Kustavin kirjasto, ei kustannuksia

-klo 16 Hamahelmipaja Mainingissa sekä keittotarjoilu, osallistujia noin 30, yhteistyössä Kustavin MLL:n kanssa, tarjoilut noin 60 €

-klo 18 Valopuiston avajaiset, lyhtykulkue, vuoden Mörön palkitseminen ja Firelady'n valoshow, osallistujia n. 120–140, esityksen kustannukset 500 €

TORSTAI 7.11.

-klo 9.15 kummitustarinoita koululaisille, osallistui koko koulu, järjestäjänä Kustavin kirjasto, ei kustannuksia

-klo 18 Mörk Ö -konsertti Kustavin kirkossa: ”Pimeän saaren Pimeä hetki”, osallistujia noin 50, järjestäjänä Kustavin seurakunta, ei kustannuksia kunnalle

PERJANTAI 8.11.

-klo 9.30 Roope Lipastin kirjailijavierailu koulussa, osallistui koko koulu.
Tuulentuvalla:

-klo 11 Roope Lipasti, osallistujia noin 30, molemmat perjantain kirjailijavierailut yhteensä 710 €

-klo 12.15 Pertti Lehto: Puotipuksun tarinoita, osallistujia noin 60, ei kustannuksia

-klo 13.15 ”Uudet vanhat valokuvat”, osallistujia noin 40, ei kustannuksia

-klo 14 ”Sulle salaisuuden kertoa mä voisin”, 50-luvun elokuvamusiiikkia, osallistujia noin 50, järjestäjänä kulttuuritoimi, 400 €

-klo 18 Tehdas Teatteri & Teatteri Qo: Susi pöksyissä, osallistujia noin 55, järjestäjänä kulttuuritoimi, 1200 €

-klo 19 Bingo Bistro Verdessä, osallistujia noin 40, ravintola järjestäjänä, ei kustannuksia kunnalle

LAUANTAI 9.11.

-9.11. klo 10–11 Meeri Tengströmin runoja Jaala-kodissa (vain Jaala-kodin asukkaille)

Tuulentuvalla:

-klo 11 Teuvo Rätty: Huvilaelämää Ströömillä viime vuosisadan alkupuolella, osallistujia noin 60, ei kustannuksia

-klo 12.30 Jaana Kourin esitelmä samanismista, osallistujia noin 35

-klo 13.30 Kotiseutukierros Vartsalassa, osallistujia 15

-klo 16–18 MLL:n mörködisco urheilutalolla, osallistujia noin 50, MLL järjesti, ei kustannuksia kunnalle

-klo 19–01 musiikkia Lootholmassa, osallistujia noin 150, esiintyjien palkkiot 1600 €

Muita Mörk Ö -viikon tapahtumia:

-Mörkösuunnistus 4.–10.11. Osallistumislappuja palautettiin

-Mörk Ö -viikon valokuvakilpailu, kilpailukuvia lähetettiin 14 kpl.

-Mörkö ikkunassa, osallistujamäärästä ei ole tietoa.

-Wanhan kylätorin mörkömarkkinat lauantaina 9.11. Noin 250–300 kävijää.

Itsenäisyyspäivä 6.12.

Jumalanpalvelus Kustavin kirkossa, seppeleen lasku sankarihaudoilla sekä juhlatilaisuus Kustavissa. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Kustavin seurakunnan kanssa.

Kulttuuritoimen myöntämät avustukset

Kustavin Kirjallisuusyhdistykselle maksettiin avustuksena 3000 € Volter Kilpi Kustavissa – kirjallisuusviikon järjestämiseen. Lisäksi Kustavin Taideyhdistykselle myönnettiin 650 euron avustus ja Saariston kulttuuri- ja musiikkiyhdistykselle 750 euroa Kustavin musiikkifestivaalin kuluihin.

Museotoimi:

Museolla kävijöitä oli kesän aikana noin 894 henkilöä. Lukumäärä on laskettu vieraskirjasta ja on todellisuudessa hieman suurempi.

Museokortilla merkityjä käyntejä oli kesän aikana noin 150 kpl.

Museolle palkattiin kesätyöntekijöiksi Lauri Jalonen ja Meri Jalonen ajalle 9.6.–31.7. He toimivat museon oppaina arkipäivisin klo 11–17 sekä lauantaisin klo 12–16. Kesätyöntekijät opastivat museon asiakkaita sekä huolehtivat kesän aikana museotilojen ja pihan siisteydestä.

Museon opastuksesta vastasivat sunnuntaisin Kustavin Matkailuyhdistyksen oppaat.

Kesätyöntekijöille pidettiin perehdytyspäivä ennen työn aloitusta.

Museon tapahtumat

Museo oli avoinna kesäkaudella 9.6.–25.8. Museon aukioloajat olivat tiistaista perjantaihin 25.6.–26.7. klo 11–17, lauantaisin 22.6.–27.7. klo 12–16 sekä sunnuntaisin 9.6.–25.8. klo 12–16.

Museon avajaiset pidettiin Kustavin 150-vuotisjuhlavuoden tapahtumien vuoksi jo viikkoa aikaisemmin kuin normaalisti eli sunnuntaina 9.6. Museoon oli ilmainen sisäänpääsy ja tarjolla oli munkkeja sekä kahvia. SKS:n arkistonjohtaja ja Kustavin historian asiantuntija Outi Hupaniittu oli paikalla opastamassa museovieraita. Salissa oli esillä Outin laatima Kustavin historian aikajana. Kävijöitä oli päivän aikana noin 40.

Juhannusaattona museo oli avoinna klo 10–14. Perinteiseen tapaan Vuosnaisten meriasema myi lohikeittoa museon pihalla. Vartsalan kylätoimikunta pystytti maistongin klo 12.

Varsinais-Suomen museopäivänä 25.8. museoon oli ilmainen sisäänpääsy. Museossa kävi vierailijoita päivän aikana noin 50.

Savusaunan pärekaton uusimisen yhteydessä järjestettiin lauantaina 14.9. työnäytös avoimien ovien päivineen ja kahvitarjoiluineen. Pärekatoprojekti pääsi osaksi Turun Museokeskuksen Perinnerakentamisen taidot talteen ja käyttöön -hanketta, ja Museokeskuksen tutkija oli paikalla työnäytöspäivänä. Päivän aikana museossa vieraili noin 30 henkeä. Pärekaton työvaiheet dokumentoitiin videolle, ja Vakka-Suomen Sanomat kävi tekemässä jutun katonrakennuksesta.

Kokoelmatyö

Museon esinekokoelma on lähes kokonaan tallennettu ja luetteloitu Aina - kokoelmanhallintajärjestelmään. Valokuvattuja ja luetteloituja esineitä on tällä hetkellä museon tietokannassa 1935 kappaletta. Luetteloimattomia esinelahjoituksia on seitsemän. Vuonna 2024 museo sai kolme uutta esinelahjoitusta.

Valokuvienkeruu

Museonhoitaja Anna Leimola sekä tutkija Outi Hupaniittu järjestivät 11.5. Kustavin kirjaston tiloissa valokuvienkeruupäivän, jonka aikana skannattiin noin 300 valokuvaa metatietoineen. Uudenkaupungin Suomalaisen Seuran Säätiö myönsi 2000 €:n avustuksen kuvien digitointia ja luettelointia varten. Työhön palkattiin hanketyöntekijäksi Bodil Lindberg. Kuvienkeruupäivänä saatujen kuvien lisäksi hän skannasi kustavilaisen valokuvaajan Ilmo Jaramon kuvia. Hankkeen rahoitus ja kesto olivat melko rajallisia, joten osa luetteloinnista jäi kesken. Lähes kaikki kuvat ovat kuitenkin museotietokanta Ainassa, ja osa kuvista on nähtävillä myös Finnan kautta.

Muuta

Museon savusaunan pärekaton korjaukseen saatiin Museovirastolta 6000 €:n avustus. Korjaustyöt teki Restart Oy syyskuun puolivälissä. Korjausten yhteydessä selvisi, että kattorakenteet vaativat myös huomattavia korjauksia: lähes kaikkia kattovasat ja ruoteet uusittiin, välikaton märät eristeet poistettiin, oven alapuolinen hirsi korjattiin ja siihen asennettiin ulkoverhouslauta. Lisäksi sisäseinien sienikasvustot poistettiin ja sisätilat siivottiin perusteellisesti.

Lisätöiden vuoksi korjaustyöt olivat aiottua laajempia ja arvioitu rahoitus ylittyi Yhteensä hanke tuli maksamaan 11667,06 € (alv 0 %).